

Bezoekadres

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
Postbus 16164
2500 BD Den Haag

T 070 340 70 00
F 070 340 70 44
www.scp.nl

Inlichtingen bij

Drs. Josje den Ridder
T 070 3407825
j.den.ridder@scp.nl

PERSBERICHT

Integratie weer prominent thema; onduidelijkheid over decentralisaties

Burgerperspectieven 2014|4

Den Haag, 30 december 2014

- Thema integratie staat weer prominent op de publieke agenda
- Toegenomen steun voor terrorismebestrijding en militaire missies
- Aanhangers D66 en GroenLinks zijn het minst voor meer vrijheid van meningsuiting

Kwartaalthema: decentralisaties in het sociale domein

- Onduidelijkheid, onzekerheid en onrust over decentralisaties
- Vooral mensen die ermee te maken hebben, zijn bezorgd

Dit zijn enkele belangrijke uitkomsten van het vierde kwartaalbericht van 2014 over het Continu Onderzoek Burgerperspectieven (COB) dat op 30 december 2014 verschijnt. Onderzoekers Josje den Ridder, Maaïke den Draak, Pepijn van Houwelingen en Paul Dekker besteden hierin aandacht aan opvattingen over politieke en maatschappelijke kwesties en de stemming in Nederland. Speciale aandacht is er dit kwartaal voor de opvattingen over de decentralisaties: de overheveling van taken in het sociale domein van het Rijk naar gemeenten.

Voor het COB wordt sinds 2008 elke drie maanden een enquête gehouden. Daarnaast zijn er focusgroepen (vanaf 2013 in de even kwartalen) en telefonische vervol ginterviews (in de oneven kwartalen). De gegevens van dit kwartaal zijn verzameld tussen 1 oktober en 6 november 2014. Het onderzoek wordt uitgevoerd voor het kabinet in opdracht van de Voorlichtingsraad.

Integratie staat weer prominent op de publieke agenda

Persbericht

Het afgelopen jaar zijn de zorgen over integratie en immigratie snel gestegen. Dit kwartaal noemt 32% dit onderwerp spontaan bij een vraag naar maatschappelijke problemen. Vorig jaar was dat nog 17%. Veel mensen maken zich zorgen over het – in hun ogen – te soepele asielbeleid en de gebrekkige integratie van allochtonen of buitenlanders. Maar er zijn ook mensen die zich juist zorgen maken over de manier waarop asielzoekers worden opgevangen, of over racisme of xenofobie. Het thema integratie staat nu op de derde plaats in het nationale probleembesef. De gezondheids- en ouderenzorg (genoemd door 36%) en manier van samenleven (genoemd door 30%) maken de top drie van belangrijkste zorgen compleet.

Zorgen over de economie naar de achtergrond verdwenen

De grote zorgen over de economie uit 2013 verdwijnen in 2014 naar de achtergrond. In het vierde kwartaal stijgt het aandeel dat tevreden is met de Nederlandse economie naar 70%. 72% verwacht een gelijke of betere economische situatie in de nabije toekomst. Het laatste kwartaal zijn die verwachtingen wel iets minder positief dan het vorige. Bovendien is het vertrouwen in de economie nog niet terug op het niveau van vóór de economische crisis. Ook het vertrouwen in regering en Tweede Kamer is in 2014 groter dan in 2013 en dat blijft ook dit kwartaal zo.

Steun voor militaire missies en aanpak terrorisme sterk gegroeid

Vond in het tweede kwartaal van 2014 nog 56% dat de regering minder geld zou moeten uitgeven aan militaire missies, in het vierde kwartaal is dat aandeel gedaald naar 34%. 48% vindt dat Nederland moet deelnemen aan militaire missies als de internationale gemeenschap daarom vraagt. Toen deze vraag twee jaar geleden voor het laatst werd gesteld, was dat nog 30%. Ook het aandeel dat vindt dat de regering meer geld moet besteden aan de aanpak van terrorisme in Nederland is sterk gegroeid: van 31% naar 45%. Dat aandeel lag nog niet eerder zo hoog. De toegenomen steun lijkt verband te houden met de IS(IS) en de toegenomen onrust in de wereld.

PVV-kiezers het meest en D66/GroenLinks-kiezers het minst voor meer vrijheid van meningsuiting

Een meerderheid is in 2014 voor een krachtiger bescherming van de vrijheid van meningsuiting (51% eens, 12% oneens) en tegen een vrijheid van meningsuiting die mensen kwetst in hun gevoelens (64% eens, 13% oneens) of meer specifiek in hun religieuze gevoelens (57% eens, 19% oneens). Een krachtiger bescherming van de vrijheid van meningsuiting krijgt de meeste steun van de kiezers van de PVV (76% eens, 3% oneens) en de minste steun van de kiezers van D66 en GroenLinks (36% eens, 21% oneens). Ook in langlopend onderzoek blijkt dat de vrijheid van meningsuiting niet meer uitsluitend een links-liberaal vraagstuk is. De vrijheid om te zeggen wat men wil was in 1970 veel populairder bij links (85%) dan bij rechts (43%). Daarna wordt het verschil kleiner en begin 2009 onderscheiden links en rechts zich niet meer van elkaar.

Decentralisaties: onduidelijkheid, onzekerheid en onrust

Op 1 januari 2015 gaan er diverse taken van het rijk naar gemeenten, onder andere in de zorg. Dat gebeurde eerder ook al, met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor veel mensen zijn de eventuele voordelen van deze decentralisaties nog onduidelijk. 47% verwacht dat de nadelen groter zullen zijn dan de voordelen, terwijl 13% meer voordelen ziet.

Meest genoemde positieve punten: gemeenten staan dichterbij de mensen dan het rijk, kunnen beter rekening houden met de lokale situatie en de lijnen naar ondersteuning zijn korter en directer. Meest gehoorde negatieve punten: de achterliggende bezuinigingen, twijfel over deskundigheid van gemeenten en mogelijke verschillen tussen gemeenten. Veel mensen wachten nog af, houden een slag om de arm of weten gewoon nog niet wat ze van de decentralisaties kunnen verwachten. Onduidelijkheid, onzekerheid en onrust over de decentralisaties overheersen. Die onrust hangt overigens samen met de onzekerheid over de toekomst van de gezondheids- en ouderenzorg in het algemeen.

Betrokkenen bij decentralisaties vaker bezorgd en onzeker

79% van de mensen heeft gehoord over de decentralisaties in het sociale domein en twee op de vijf mensen zegt privé of in het werk te maken te hebben met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet of de Participatiewet. Deze betrokkenen zijn negatiever over de overheveling van taken naar gemeenten dan de buitenstaanders. Zij betwijfelen of gemeenten efficiënter omgaan met belastinggeld dan de landelijke overheid en of de nodige zorg beschikbaar blijft.

Burgerperspectieven 2014|4, Josje den Ridder, Maaike den Draak, Pepijn van Houwelingen en Paul Dekker, Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau, december 2014, ISBN 978 90 377 0735 9, prijs €12,50.

De publicatie is verkrijgbaar bij de (internet)boekhandel en te bestellen of te downloaden via www.scp.nl.

Voor meer informatie: Josje den Ridder (070 3407825; j.den.ridder@scp.nl).